

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу

Укоопспілки

«Полтавський університет економіки
і торгівлі»

18 квітня 2019 року № 88-Н

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій**

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри бухгалтерського
обліку і аудиту

_____ С.А. Карпенко

«22» грудня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

Навчальної дисципліни «Управлінський облік»

освітня програма «Менеджмент»

спеціальність 073 «Менеджмент»

галузь знань 07 Управління та адміністрування

ступінь вищої освіти бакалавр

Полтава – 2020

Укладач: Карпенко О.В. – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Робоча навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри бухгалтерського обліку і аудиту
Протокол № 5 від 22 грудня 2020 р.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності
«Облік і оподаткування» _____ Л.М. Шимановська

Зміст

- Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни
- Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни
- Розділ 3. Програма навчальної дисципліни
- Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни
- Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів
- Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу
- Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки – Навчання дисципліна «Управлінський облік» є висхідною.
2. Кількість кредитів за ЄКТС 2
3. Кількість модулів 2
4. Обов'язкова у відповідності до навчального плану
5. Курс 2
6. Семестр - 1
7. Кількість годин: – загальна кількість: 2 семестр 60 год.
- лекції: 2 семестр 12 год.
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр 12 год.
- самостійна робота: 2 семестр 36 год.
- вид підсумкового контролю: 2 семестр - екзамен

2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: Формування системи наукових знань та вмінь практичного застосування методик управлінського обліку для підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності в умовах змін.

Завдання навчальної дисципліни: розкриття принципів і методів управлінського обліку, його місця і ролі в управлінні діяльністю підприємства, формування вмінь застосовувати відповідні методи і прийоми у процесі обліку для підготовки інформації, необхідної менеджерам для прийняття виважених рішень

Таблиця 2. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач та програмні результати

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
<p>Здатність демонструвати :</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства (ПР3). - навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень (ПР4); - навички взаємодії, лідерства, командної роботи (ПР9); - навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації (ПР 11); - навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним (ПР16); - навички виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера (ПР17) <p>Донесення інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності (К 1);</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах (АВ 1). - відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності (АВ 2). 	<p>СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.</p> <p>СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ, СИСТЕМИ ОБЛІКУ І КАЛЬКУЛЮВАННЯ

Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку

Залежність мети та завдань управлінського обліку від потреб системи управління підприємством, зв'язок управлінської діяльності та обліку.

Види економічної інформації та їх основні характеристики. Три основні етапи світового розвитку управлінського обліку. Мета, сутність поняття «управлінський облік». Функції управлінського обліку, його предмет, методи та об'єкти. Глобальні принципи управлінського обліку. Характеристика фінансового та управлінського обліку, чинники, які впливають на побудову управлінського обліку. Варіанти організації управлінського обліку в Україні. Менеджери та бухгалтери - члени однієї команди. Сучасні вектори розвитку управлінського обліку. Поняття про вартісний ланцюжок

Роль професійних організацій в розвитку управлінського обліку, орієнтованого на ефективність, конкурентоспроможність, зростання вартості бізнесу.

Тема 2. Класифікація і поведінка витрат

Традиційні підходи до класифікації витрат. Три основні напрями поглиблення класифікації за цільовим спрямуванням. Розуміння призначення кожної класифікаційної групи для практичного застосування.

Поняття поведінки витрат в залежності від зміни обсягів діяльності, розуміння призначення моделі витрат. Методи дослідження поведінки витрат : метод аналізу бухгалтерських рахунків, вищої-нижчої точки, візуального пристосування та інші.

Тема 3. Облік і калькулювання за повними витратами

Об'єкти обліку та об'єкти калькулювання, способи включення прямих та непрямих витрат до собівартості. Сутність калькулювання за замовленнями та за процесами .Види собівартості, сутність обліку і калькулювання за повними витратами. Застосування результатів калькулювання для оцінки запасів, підготовки фінансової звітності та обґрунтування довгострокових рішень. Ставка та бази розподілу непрямих витрат. Причина та наслідки застосування заздалегідь встановленої ставки розподілу виробничих накладних витрат. Недо – та зайворозподілені накладні витрати. Поняття про дуалістичний підхід до розподілу виробничих накладних витрат. Поняття про диференційований підхід до розподілу накладних витрат. АВС-калькулювання.

Тема 4. Облік і калькулювання за змінними /неповними/ витратами

Сутність обліку й калькулювання за неповними (змінними) витратами. Маржинальний дохід : методика визначення абсолютної суми та відносного показника. Розуміння маржинального доходу як внеску в покриття постійних витрат та отримання прибутку. Застосування маржинального підходу для підготовки управлінської звітності для обґрунтування короткострокових рішень. Практичне використання показника «коефіцієнт маржинального доходу». Поняття простого та розвинутого директ-костингу.

Тема 5. Облік і калькулювання за нормативними витратами

Нормативний метод як спосіб оперативного контролю за формуванням собівартості. Організація обліку відхилень. Поняття про види норм, класифікатори відхилень від норм, алгоритм розрахунку фактичної собівартості. Аналіз відхилень. Особливості методики підготовки Звіту про прибуток в умовах застосування нормативних витрат.

МОДУЛЬ 2. СПЕЦИФІЧНІ МЕТОДИКИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Тема 6. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Метод системного дослідження взаємозв'язку трьох найважливіших показників діяльності підприємства. Точка беззбитковості в натуральних одиницях та гривнях. Сутність трьох основних методів аналізу. Особливості аналізу в умовах багато- профільного виробництва. Припущення, покладені в основу аналізу. Запас міцності та його графічне зображення. Коефіцієнт запасу міцності. Операційний важіль. Аналіз чутливості прибутку до зміни чинників діяльності.

Тема 7. Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень

Релевантні витрати та доходи. Поняття внутрішньої звітності та релевантного підходу до її підготовки. Обліково-аналітичне забезпечення для вибору найкращого варіанту дій у таких типових господарських ситуаціях як прийняття спеціального замовлення (за ціною, меншою, ніж звичайна), "виробляти чи купувати", заміни обладнання на більш сучасне, закриття неприбуткового сегменту, вибору номенклатури продукції (товарів); рішення щодо ціноутворення, запасів. Обґрунтування рішень при наявності обмежених ресурсів та за умов невизначеності. Сутність стратегії максимізації максимальних результатів. Сутність стратегії максимізації мінімальних результатів. Сутність стратегії мінімізації максимального жалю.

Тема 8 Бюджетування та контроль

Поняття про бюджетування, оперативні та фінансові бюджети; статичний та гнучкий бюджети. Мета підготовки кожного з них. Послідовність складання бюджетів. Бюджетування через прирощення. Бюджетування з нуля. Використання бюджетів для аналізу відхилень. Сутність управління за відхиленнями.

Тема 9. Облік і контроль за центрами відповідальності

Делегування відповідальності. Чотири типи центрів відповідальності. Система обліку, що забезпечує контроль та оцінку діяльності кожного центру відповідальності. Фінансові та нефінансові показники оцінки діяльності. Оцінка діяльності центрів витрат, доходу, прибутку, інвестицій. Трансфертна ціна. Три методи трансфертного ціноутворення.

Тема 10. Стратегічний управлінський облік

Управлінський облік в системі стратегічного управління. Ключові фактори успіху та методи їх вивчення. Застосування SWOT-аналізу в обґрунтуванні рішень.

.Аналіз фінансового стану та застосування розрахованих показників для розробки та реалізації обраної стратегії. Показники ефективності використання мактивів. Показники прибутковості. Аналіз вартісного ланцюжка. Аналіз ринкової позиції підприємства. Бюджетування життєвого циклу. Порівняння з еталоном. Система збалансованих показників як система стратегічного управління, що переводить місію і стратегію у комплекс інтегрованих показників. Порівняльна характеристика систем управлінського контролю. Управління на основі аналізу діяльності. Облік для тотального управління якістю. Облік на основі теорії обмежень. Продуктивний маржинальний дохід. Коефіцієнт конкурентоспроможності. Система «якраз вчасно». Калькулювання за принципом зворотнього зв'язку. Облік для безперервного вдосконалення. Цільова собівартість. Калькулювання для безперервного вдосконалення.

4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни

Таблиця 6. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни «Управлінський облік», яка викладається для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
Модуль 1. Організація управлінського обліку, системи обліку та калькулювання			
<p>Тема 1. Мета, зміст організації управлінського обліку</p> <p>Тема 2. класифікація і поведінка витрат ця</p> <p>Лекція 1. Вступ до управлінського обліку</p> <p>1. Сутність, функції та глобальні принципи управлінського обліку.</p> <p>2. Організація управлінського обліку</p> <p>3. «Різні витрати для різних цілей»</p>	<p>Практичне заняття 1.</p> <p>Вступ до управлінського обліку</p> <p>1. Світовий розвиток управлінського обліку</p> <p>2. Глобальні принципи управлінського обліку</p> <p>3. Мета, сутність управлінського обліку та його функції</p> <p>4. Варіанти організації управлінського обліку.</p> <p>5. Класифікація витрат за цільовим призначенням.</p> <p>6. Визначення функції витрат</p>	<p>1. Ознайомитися зі змістом монографій, присвячених розвитку управлінського обліку та обліково-аналітичного забезпечення управління.</p> <p>2. Опрацювати питання «Графічне зображення поведінки витрат»</p> <p>3. Скласти термінологічний словник до теми</p>	<p>1- 8 , 12,13,15, 16, 17, 20, 21</p>
<p>Тема 3. Облік і калькулювання за повними витратами</p> <p>Тема 4. Система обліку і калькулювання за неповними (змінними) витратами</p> <p>Лекція 2 Облік і калькулювання за повними та неповними витратами</p> <p>1. Класифікація сучасних систем калькулювання</p> <p>2. Сутність та практичне застосування калькулювання повних витрат</p> <p>3. Сутність та практичне застосування калькулювання неповних витрат</p>	<p>Практичне заняття 2</p> <p>Облік і калькулювання за повними витратами</p> <p>1. Класифікація сучасних систем калькулювання</p> <p>2. Сутність та практичне застосування калькулювання повних та неповних витрат</p> <p>3. Поняття про директ-костинг</p>	<p>1. Підготувати доповіді на теми:</p> <p>« Використання калькулювання для цілей ціноутворення»,</p> <p>«Розподіл непрямих витрат на виробництво спільних продуктів»;</p> <p>«Розподіл виробничих накладних витрат з використанням різних баз розподілу»</p> <p>«Багатоступеневий розрахунок маржинального доходу для прийняття рішень в умовах багато- продуктового виробництва»</p> <p>2. Скласти термінологічний словник до теми</p>	<p>1,3-6,</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>Тема 5. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами. Виноситься на самостійне вивчення</p>	<p>Виноситься на самостійне опрацювання -</p>	<p>1.Опрацювання питань : 1.Сутність і можливості нормативного обліку 2. Організація обліку відхилень від норм 3. Складання нормативної калькуляції 4. Порівняльна характеристика нормативного методу і системи стандарт – кост 5. Аналіз відхилень 6. Моделі дослідження відхилень 2.Скласти термінологічний словник до теми</p>	<p>3,4,5</p>
<p>Модуль 2.Специфічні методики управлінського обліку</p>			

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>Тема 6. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку</p> <p>Лекція 3. Мета та методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток»</p> <p>1. Мета аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток»</p> <p>2. Методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток»</p> <p>3. Особливості аналізу в умовах багатoproфільного виробництва</p>	<p>Практичне заняття 3. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток»</p> <p>1. Теоретичні засади В-О-П-аналізу</p> <p>2. Особливості аналізу в умовах моно- та багатoproфільного виробництва</p> <p>3. Аналіз чутливості прибутку до зміни факторів діяльності</p>	<p>1. Підібрати відео-лекції з теми 6 у інтернет ресурсах та ознайомитися з ними.</p> <p>2. Побудувати графіки точки беззбитковості, взаємозв'язку «прибуток-обсяг», маржинального доходу на основі самостійно підбраного цифрового матеріалу.</p> <p>3. Підготувати реферат на тему «Аналіз чутливості прибутку: ситуація зміни а) обсягу продажу та постійних витрат; б) зміни ціни та обсягу продажу; в) зміни величини змінних витрат»</p> <p>4. Скласти термінологічний словник до теми</p>	<p>1,3-5,8, 20 Е 9, 13,</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>Тема 7. Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень Лекція 4 Характеристика інформації в системі управлінського обліку 1.Якісні характеристики інформації, що використовується для прийняття управлінських рішень 2. Поняття, призначення, зміст та вимоги до управлінської звітності 3.Поняття про диференціальний аналіз</p>	<p>Практичне заняття 4. Підготовка управлінської звітності 1. Якісні характеристики інформації, що використовується для прийняття управлінських рішень 2. Підготовка управлінської звітності 3.Поняття, призначення, зміст та вимоги до управлінської звітності 4.Управлінський облік у прийнятті управлінських рішень у типових ситуація 5.Інформація для прийняття рішень в умовах невизначеності</p>	<p>1.Підготувати повідомлення на теми : 1.1.Визначення оптимального розміру замовлення (оптимальної партії) табличним та графічним методом. 1.2.Сутність стратегії максимізації максимальних результатів. 1.3.Сутність стратегії максимізації мінімальних результатів 1.4.Сутність стратегії мінімізації максимального жалю. 1.5.Вирішення моделі лінійного програмування. 2.Скласти термінологічний словник до теми</p>	<p>1,2-5, 8, 10 - 12, 23,24,25, E 1</p>
<p>Тема 8. Бюджетне планування і контроль Тема 9. Облік і контроль за центрами відповідальності Лекція 5. Поняття про бюджетування, облік та контроль за центрами відповідальності. 1. Сутність бюджетування та його організація 2.Методика підготовки бюджетів. 4.Методика аналізу відхилень від бюджету 3.Оцінка діяльності центрів відповідальності</p>	<p>Практичне заняття 5. Підготовка бюджетів 1. Сутність бюджетування та його організація 2. Методика їх складання взаємоузгодження бюджетів 3.Контроль виконання бюджетів та методика аналізу відхилень 4.Методика підготовки Звіту про виконання бюджету за центрами відповідальності</p>	<p>1. Підготувати реферат на тему: 1. «Методика підготовки фінансових бюджетів» 2. «Оцінка діяльності центрів відповідальності», «Подвійна трансфертна ціна». 2.Скласти термінологічний словник до теми</p>	<p>1-5,9, 27-30,; E5,6-8, 12, 17</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>Тема 10 Стратегічний управлінський облік Лекція 6</p> <p>1. Управлінський облік у системі стратегічного менеджменту 2. Управління на основі аналізу діяльності 3. Облік витрат для безперервного вдосконалення</p>	<p>Практичне заняття 6 Стратегічний управлінський облік Ключові фактори успіху та методи їх вивчення. 1. Завтосування SWOT-аналізу в обґрунтуванні рішень. 2. Аналіз фінансового стану та застосування розрахованих показників для розробки та реалізації обраної стратегії. 3. Аналіз вартісного ланцюжка 4. Аналіз ринкової позиції підприємства. 5. Система збалансованих показників. 6. Облік для тотального управління якістю Облік на основі теорії обмежень</p>	<p>1. Підготувати повідомлення на тему: «Калькулювання життєвого циклу продукту/роботи, послуги», «Кайзен-костинг»</p>	<p>19, 20, 27, 30, E2, E7</p>

5. Система поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль. Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються за допомогою національної шкали оцінок.

Оцінювання знань студентів при виконанні поточних модульних робіт (поточний модульний контроль) здійснюється за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка за поточний модульний контроль визначається як середньоарифметична за формулою:

$$(M_1 + M_2) / 2, \quad (1)$$

де M_1, M_2 – модуль 1, модуль 2.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається за середньозваженою оцінкою, виходячи із загальної оцінки за поточний модульний контроль і оцінки за здачу екзамену. Оцінювання знань студентів при здачі екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою

$$M \times 0,6 + E \times 0,4 \quad (2)$$

де M – загальна оцінка за поточний модульний контроль;

E – оцінка за екзамен;

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і здачу екзамену, тобто максимальна оцінка за поточну успішність не може перевищувати 60 балів, а за здачу екзамену – 40 балів.

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до 10% від загальної підсумкової оцінки за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри, враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі).

Таблиця 4. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Управлінський облік»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно Дуже добре
82-89	B	
74-81	C	Добре Задовільно
64-73	D	
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенти можуть також отримати додаткову кількість балів за участь у науково-дослідній та навчально-методичній роботі кафедри

Таблиця 5. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Управлінський облік»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметній внутрішньоуніверситетській олімпіаді	10
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	1–15
	3. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0–4
2. Науково-дослідна	1. Активна участь у роботі наукового гуртка (підготовка матеріалів для наукової дискусії, аналітичний огляд фахових джерел, підготовка проблемного повідомлення, підготовка доповіді тощо)	5–20
	2. Участь у конкурсах наукових студентських робіт за проблематикою навчальної дисципліни	5–15
	3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5–15
	4. Підготовка публікації в науковому виданні	20
	5. Оформлення сценарного плану дидактичної гри	10–20
Разом		30

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

При вивченні навчальної дисципліни використовується:

1. - Загальне програмне забезпечення: пакет програмних продуктів Microsoft Office (Word, PowerPoint, Excel); мережеві сервіси Google.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни:

– «Управлінський облік» для студентів спеціальності 071 „Облік і оподаткування” [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1431>

– Аудіо-відео консультація з дисципліни «Управлінський облік».

7. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНІ

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 400с .
2. Глобальні принципи управлінського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/article/globalni-principi-upravlinskogo-obliku/>
3. Карпенко О.В. Управлінський облік [текст]: навч. посіб. // О.В. Карпенко, Д.В. Карпенко – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
4. Карпенко О.В. Управлінський облік [Електронний ресурс]: дистанційний курс для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та 073 « Менеджмент» / О.В. Карпенко – Полтава : ПУЕТ, 2020 – Режим доступу : <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1431>
5. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Підручник / Л.В. Нападовська – 2-ге вид., доопрац. та доп. – Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2010. – 648 с.

ДОДАТКОВІ

6. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю: монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, Економічна думка», 2009. – 272 с.
7. Карпенко О.В. Інституційний підхід до розвитку управлінського обліку// О.В. Карпенко, Д.В. Головіна , В.С. Муковіз // Науковий вісник ПУЕТ, серія Економічні науки, 2018 – №3 – С.9-15
8. Карпенко О. В. Управлінський облік. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни студентами спеціальності 8.18010016 « Бізнес-адміністрування» за КМСОНП ПУЕТ – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2012. – 87 с
9. Карпенко О. В. Управлінський облік: ділова гра / О. В. Карпенко. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – 13 с.
10. Карпенко О. В. Внутренняя отчетность предприятия: современные векторы / О. В. Карпенко, Д. В. Карпенко // 11-th International scientific conference of young scientists „The economy of bulgaria and the european union: competitiveness and innovations, 15 December 2015. – Софія: Издателство на ВУЗФ «Св. Григорий Богослов», 2015. – С. 168–176.
11. Карпенко О. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління трудовими ресурсами / О.В. Карпенко // Проблеми і перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: монографія / [колектив авторів]; за заг. ред. проф. Вериги Ю.А., доц. Ночовної Ю.О. – Полтава: ПУЕТ, 2014. – 333 с. – С. 203–210.
12. Карпенко О. В. Прояви закономірностей розвитку управлінського обліку в Україні / О. В. Карпенко // Організаційно-методичні аспекти удосконалення управлінського обліку суб'єктів господарювання: звіт з науково-дослідної теми [номер державної реєстрації 0109U006955] / О. В. Карпенко, Г. О. Соболев [та ін.]. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. – 355 с. – С. 11-28.

13. Карпенко О.В. Зміни векторів інформаційних запитів користувачів облікової інформації / О.В. Карпенко // Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні [Текст] : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. (м. Ірпін, 22 лютого 2017 року) / Ірпін: Видавництво Університету ДФС України, 2017. – 195 с. – 144-147.
14. Карпенко О.В. Розвиток управлінського обліку у сфері готельного господарства/ О.В. Карпенко, В.Д. Карпенко // Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: проблеми теорії та практики: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 11–12 травня 2017 року). – Полтава: ПУЕТ, 2017. – 219 с. – С. 142-146.
15. Карпенко О.В. Управленческий учет в азербайджанском бизнесе / О.В. Карпенко, Э. Эхрам огли Микаилов // Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: проблеми теорії та практики: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 11–12 травня 2017 року). – Полтава: ПУЕТ, 2017. – 219 с. – С. 146-149.
16. Карпенко Є.А. Бухгалтерський облік у системі процесно-орієнтованого управління підприємством / Є.А. Карпенко / Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – Полтава: ПУЕТ, 2012. – № 1 (52). – С. 271-275. Режим доступу <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/3031>
17. Карпенко Є. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами підприємства / Є. Карпенко, М. Різник // Збірник тез за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту та контролю в умовах глобалізації економіки», (м.Полтава, 23-24 квітня 2014 р.). – Полтава: Навчально-науковий інститут економіки та бізнесу Полтавської державної аграрної академії, 2014. – С. 85-88
18. Карпенко Є.А. Обліково-аналітичне забезпечення процесно-орієнтованого управління / Є.А. Карпенко // Управління розвитком соціально-економічних систем у новій економіці : монографія / [колектив авторів] ; за заг. ред. Л.М. Шимановської-Діанич. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 358 с. - С.229-235. Режим доступу <http://www.lib.uccu.org.ua/>
19. Куцик П. О. Управлінський облік операційної діяльності підприємств оптової торгівлі : монографія / П. О. Куцик, В. І. Бачинський, О. А. Полянська [за заг. ред. П. О. Куцика]. – Львів : Видавництво “Растр-7”, 2015. – 312 с
20. Пилипенко А.А. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств та об'єднань : монографія /А.А. Пилипенко - Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 344 с
21. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку // База даних інформаційно-правової системи «ЛІГА». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.liga.net>.
22. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
23. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / за ред. М. Ф. Огійчука. – 6-е вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2011. – 1042с.
24. Прохар Н.В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія/ Н.В. Прохар, Ю.О.Ночовна. – Полтава:ПУЕТ, 2012. – 257 с.
25. Реслер М.В. Облік витрат та доходів операційної діяльності: монографія / М.В. Реслер. – Мукачево: Карпат. вежа, 2009. – 205с.
26. Редченко К. І. Управління бізнес-процесами підприємств роздрібною торгівлі : [монографія] / Гелей Л. О., Редченко К. І. – Львів : СПОЛОМ, 2015. – 224 с. – 13,0 друк. Ар
27. Соболев Г. О. Бюджетування на основі калькулювання неповної собівартості як інструмент контролю / Г. О. Соболев // Організаційно-методичні аспекти удосконалення управлінського обліку суб'єктів господарювання: звіт з науково-дослідної теми [номер державної реєстрації 0109U006955] / О. В. Карпенко, Г. О. Соболев [та ін.]. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. – 355 с. – С. 139–149. + [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/5824>
28. Фаріон І.Д. Управлінський облік [текст] : підруч./ [І.Д.Фаріон,Т.М.Писаренко].- К.:Центр учбової літератури, 2012. – 792 с. 18
29. Фомина О.В. Управлінський облік у торгівлі : монографія / О.В. Фомина. – Київ : Київ. Нац.торг. –екон. ун-т, 2016. – 468 с
30. Cost Accounting: A Managerial Emphasis Charles T. Horngren - Srikant M. Datar - Madhav V. Rajan global edition, fifteenth edition (2015,2016,2017)

Е-ресурси

1. Сайт СІРА: СІРА org.ua
2. Сайт Американського інституту сертифікованих присяжних бухгалтерів: <http://www.aicpa.org/index.htm>
3. Сайт Інституту сертифікованих управлінських бухгалтерів: <http://www.cmawebline.org>
4. Сайт NAA: <http://www.imanet.org>
5. Сайт ІМА: <http://www.imanet.org>
6. SMA 1B «Objectives of Management Accounting» (1982) [Electronic resource]. —Mode of access : <http://www.imanet.org>. — Title from display
7. Журнал «Науковий вісник ПУЕТ» <http://puet.edu.ua/uk/zhurnal-naukoviy-visnik>.